

ต้นทุนและรายได้จากการปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า

ในการลงทุนประกอบกิจการใดก็ตาม ผู้ลงทุนทุกคนมีความหวังที่จะได้รับผลกำไรจากการลงทุนเพื่อให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายและแรงงาน การที่ผู้ลงทุนจะได้รับผลกำไรนั้นย่อมหมายความว่ารายได้จากการลงทุนจะต้องสูงกว่าค่าใช้จ่าย แต่ถ้รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจะทำให้เกิดผลขาดทุนขึ้น การลงทุนปลูกเยอบีร่าของเกษตรกรก็เช่นเดียวกัน เกษตรกรผู้ปลูกคาดหวังที่จะได้รับผลกำไรจากการลงทุน และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เยอบีร่าเป็นไม้ตัดดอกที่นิยมปลูกกันมากก็คือ เยอบีร่าสามารถที่จะตัดดอกจำหน่ายได้ตลอดฤดูกาลปลูกทำให้เกษตรกรมีรายได้มาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

แต่จากรายละเอียดเกี่ยวกับการปลูกเยอบีร่าที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าการปลูกเยอบีร่ามีหลายขั้นตอน เริ่มจากการเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวผลผลิตไปขาย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น เกษตรกรควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นั้น เพราะจะทำให้ทราบต้นทุนทั้งหมดของการปลูกเยอบีร่า และเมื่อนำต้นทุนดังกล่าวไปหักออกจากรายได้ที่เกษตรกรได้รับก็สามารถคำนวณหากำไรหรือขาดทุนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าได้ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มิได้มีการจดบันทึกต้นทุนและรายได้ไว้แต่อย่างใด เพียงแต่อาศัยการจดจำและประสบการณ์ที่ทำมา กล่าวคือเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกเยอบีร่ามาหลายปีและวงจรอายุของเยอบีร่าก็ไม่ยาวนานนัก คือประมาณ 1 ปี นับตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงการรื้อแปลงปลูกใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกษตรกรสามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ได้ การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าและผู้ที่เกี่ยวข้องในระหว่างปีการเพาะปลูก 2529/2530 ระหว่างเดือนกันยายน 2529-เดือนกันยายน 2530

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า

ในการศึกษาต้นทุนการปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า จะแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

1. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย - บริเวณชานพระนคร
2. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณชานพระนคร
3. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณเชียงใหม่

ต้นทุนการปลูกต่อไร่ของเยอบีร่า คำนวณจากการดำนํ้าหนักพื้นที่ที่ปลูกเยอบีร่าของเกษตรกรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย - บริเวณชานพระนคร

ในการศึกษาต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย - บริเวณชานพระนคร ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย จำนวน 40 ราย จากผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยประมาณ 80 ราย ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร และเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ราคาและปัจจัยการผลิตในปีการเพาะปลูก 2529/2530

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย - บริเวณชานพระนคร อาจจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายลงทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี หรือก่อให้เกิดประโยชน์ในภายหลัง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตเมื่อนำสินทรัพย์ไปใช้งาน ต้นทุนของสินทรัพย์จะถูกตัดเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด¹ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าและร้านค้าที่ทำการจำหน่ายอุปกรณ์ทางการเกษตรถึงสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกและมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ ประกอบด้วย

¹ ใญ่แษ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, ศาสตราจารย์, การบัญชีต้นทุน (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 15.

1.1 ที่ดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าพันธุ์ไทยส่วนมากจะเช่าที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก ดังนั้นจึงไม่มีเงินลงทุนในที่ดิน

1.2 เครื่องร่อนน้ำพร้อมเรือ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้เครื่องเบนซินขนาด 5 แรงม้า เครื่องร่อนน้ำพร้อมเรือมีราคาประมาณ 7,500 บาท

1.3 เครื่องพ่นยาพร้อมเรือ เครื่องยนต์เป็นเครื่องเบนซิน ขนาด 5 แรงม้า เช่นกัน เครื่องพ่นยาพร้อมเรือราคาประมาณ 10,000 บาท

1.4 เครื่องสูบน้ำพร้อมท่อ มีราคาประมาณ 10,000 บาท

1.5 อุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ประกอบด้วย

- ตะกร้าหวายสำหรับใส่ดอกไม้ ราคาประมาณใบละ 300 บาท
- จอบจ๋าม ราคาประมาณอันละ 200 บาท
- พลั่ว ราคาประมาณอันละ 50 บาท
- มีคดางหญ้า ราคาประมาณอันละ 40 บาท
- ครอบป้องกันพลาสติก ราคาประมาณใบละ 25 บาท
- มีคเล็ก ราคาประมาณเล่มละ 10 บาท

สินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกเยอบีร่าพันธุ์ไทยนี้ยกเว้นที่ดินจะกระจายเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปี โดยคิดค่าเสื่อมราคาคตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์แต่ละประเภทต่อไป

2. ค่าใช้จ่ายประจำ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลประโยชน์ในปีที่ค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะนำไปหักจากรายได้เพื่อหากำไรหรือขาดทุนจากผลการดำเนินงานในปีนั้นทั้งจำนวน² ค่าใช้จ่ายประจำในการปลูกเยอบีร่านี้จะรวมถึง

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการปลูกเยอบีร่าทั้งที่เป็นเงินสด³ และไม่เป็นเงินสด⁴ สามารถแยกค่าใช้จ่ายประจำในการปลูกเยอบีร่าทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ต้นทุนผันแปร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิต และต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลิตของค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะคงที่ ไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มหรือลดลง โดยแบ่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด ประกอบด้วย

1. ค่าวัสดุการเกษตร จะมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 12,806.44 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 10,239.10 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,567.34 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าพันธุ์ ในการปลูกเยอบีร่าพันธุ์ไทยของเกษตรกร บริเวณชานพระนคร โดยมีระยะห่างการปลูกระหว่างต้น 20-30 เซนติเมตร จะใช้หน่อพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 11,103.92 หน่อ คิดเป็นค่าพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 3,007.04 บาท แยกเป็นค่าพันธุ์ที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 458.22 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,548.82 บาท โดยมีส่วนประกอบของค่าพันธุ์ดังนี้

1.1.1 ค่าต้นพันธุ์ เกษตรกรที่เริ่มปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยในปีแรกจะต้องซื้อต้นพันธุ์มาปลูก สำหรับการปลูกในปีต่อ ๆ ไปจะขยายพันธุ์จากต้นพันธุ์ที่มีอยู่เดิม เนื่องจากเยอบีร่าเป็นพืชแตกกอและเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยไม่มีการพัฒนาในเรื่อง

³ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายของปัจจัยการปลูกต่าง ๆ ที่เกษตรกรซื้อหรือเข้ามาเป็นเงินสด เงินเชื่อ

⁴ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ได้จากการประเมินการใช้ปัจจัยการปลูกต่าง ๆ ของเกษตรกรเอง โดยถือตามราคาของสินค้าหรืออัตราจ้างในท้องถิ่นนั้น เช่น ค่าแรงในครอบครัว ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่าง ๆ

พันธุ์ เกษตรกรจึงลงทุนเรื่องพันธุ์ในปีแรกเพียงครั้งเดียว และสามารถขยายพันธุ์ได้ตลอดไป ต้นพันธุ์เยอบีร่าสายพันธุ์ไทยจะซื้อขายกันเป็นว่า โดยจะวัดความยาวของแปลงที่ปลูกเยอบีร่า ราคาที่ซื้อขายในปีการเพาะปลูก 2529/2530 ประมาณวาละ 100 บาท ต้นพันธุ์เยอบีร่า 1 วาสามารถนำมาแยกหน่อปลูกได้ประมาณ 4-6 วา หลังจากการปลูกครั้งแรกเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยส่วนมากจะใช้พันธุ์ที่เป็นของตนเอง แต่ก็มีบางรายที่ซื้อพันธุ์เยอบีร่ามาปลูก ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 2,780.57 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นพันธุ์ที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 410.07 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,370.50 บาท

1.1.2 ค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์ จะคิดเป็นส่วนหนึ่งของค่าพันธุ์ด้วย เพราะต้นพันธุ์ที่ได้มาปลูกนั้นไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ซื้อมาหรือของตนเอง ราคาต้นพันธุ์ที่ซื้อขาย (ดังที่กล่าวใน 1.1.1) จะไม่ได้รวมค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์ แรงงานที่ใช้ในการขุดแยกมีทั้งที่เป็นแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว การประเมินค่าแรงงานในครอบครัวสำหรับการขุดแยกต้นพันธุ์ คิดตามอัตราจ้างแรงงานเป็นรายวันของเกษตรกรในท้องถิ่น อัตราค่าจ้างวันละ 40 บาท ค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 226.47 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์ที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 48.15 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 178.32 บาท

1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน หมายถึง ค่าปุ๋ยมูลวัว ค่ากากถั่ว ค่ามูลสัตว์ (มูลเป็ด มูลวัว มูลหมู) และค่าฟาง ที่เกษตรกรได้ใช้ไปในการเตรียมดินเพื่อปลูกเยอบีร่า จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยบางท้องที่ในเขตชลประทานจะใช้การพรวนดินแทนการคลุมฟาง ดังนั้น ค่าแรงงานในการพรวนดินของเยอบีร่าพันธุ์ไทย จะรวมอยู่ในค่าวัสดุในการเตรียมดินด้วย เพราะการคลุมฟางหรือการพรวนดินของเกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยนั้นมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือช่วยทำให้ดินโปร่ง ค่าวัสดุในการเตรียมดินปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเฉลี่ยไร่ละ 1,135.32 บาท แยกเป็นค่าวัสดุในการเตรียมดินเป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,116.80 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 18.52 บาท

1.3 ค่าปุ๋ย จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยถึงชนิดปุ๋ยที่ใช้ พบว่าเกษตรกรส่วนมากนิยมใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 สูตร 20-20-0 และสูตร 46-0-0 แต่ก็มีเกษตรกรบางรายที่ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 สูตร 21-0-0 และสูตร 26-14-0 โดยจะเริ่มใส่ปุ๋ยหลังจากที่ปลูกเยอบีร่าไปแล้ว 1-2.5 เดือน ปริมาณปุ๋ยที่ใช้

โดยเฉลี่ยต่อครั้งต่อไร่ 49.61 กิโลกรัม ตลอดอายุการปลูกเขมือปี่ว่าจะใส่ปุ๋ยประมาณ 9-10 ครั้ง สำหรับค่าปุ๋ยเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,841.35 บาท

1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช ในการจัดการป้องกันศัตรูพืชนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่าปริมาณการใช้ยาป้องกันศัตรูพืชของเกษตรกรแต่ละรายจะไม่เป็นสัดส่วนกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากชนิดและปริมาณยาป้องกันศัตรูพืชของเกษตรกรที่แต่ละรายใช้จะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของศัตรูของเขมือปี่และสภาพการเจริญเติบโตของเขมือปี่ที่แตกต่างกันตามพื้นที่การปลูกของเกษตรกรแต่ละราย ยาป้องกันศัตรูพืชที่เกษตรกรใช้กันมีหลายชนิด แต่ที่นิยมใช้มาก ได้แก่ ไคฟูราเทรน ไคคูวิน แลนเนท โดกุไรซอน ทามาลอน อาโซคริน ค่ายาป้องกันศัตรูพืชเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 4,589.40 บาท

1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ หมายถึงน้ำมันเบนซินที่เกษตรกรใช้เติมเครื่องจักรที่ใช้ในการปลูกเขมือปี่ โดยมีราคาประมาณลิตรละ 9.70 บาท ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,129.75 บาท

1.6 ค่าดอกมัดคอกเขมือปี่ ในการนำคอกเขมือปี่พันธุ์ไทยไปจำหน่ายเกษตรกรจะทำการมัดคอกเขมือปี่ที่ตัดจากต้นแล้วด้วยคอก เขมือปี่มัดหนึ่งจะมี 50 คอก คอกนี้จะทำด้วยไม้ไผ่จักเป็นแผ่นบาง ๆ ซึ่งเกษตรกรจะซื้อจากร้านค้าบริเวณปากคลองตลาด โดยมีราคาประมาณกิโลกรัมละ 20 บาท ค่าดอกมัดคอกเขมือปี่นี้จะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 103.58 บาท

2. ค่าแรงงาน แยกตามลักษณะงาน ได้แก่ การเตรียมดิน การปลูก การปลูกซ่อม การร่อนน้ำ การใส่ปุ๋ย การพ่นยา การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยวทั้งที่เป็นแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว การประเมินแรงงานของตนเองและครอบครัว คัดตามอัตราจ้างเป็นรายวันของเกษตรกรในท้องถิ่น อัตราค่าจ้างวันละ 40 บาทต่อคน (โดยทำงานวันละ 8 ชั่วโมง) ยกเว้นค่าแรงงานในการเตรียมดินและค่าแรงงานในการพ่นยา ซึ่งได้กล่าวไว้ในรายละเอียดต่อไป ค่าแรงงานทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 6,471.09 บาท แยกเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,546.47 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,924.62 บาท ซึ่งแยกตามลักษณะงานดังนี้

2.1 การเตรียมดิน หมายถึงค่าแรงงานในการพ่นดินและย่อยดิน ซึ่งมีทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว จากการสัมภาษณ์เกษตรกร พบว่าอัตราค่าจ้างแรงงานในการเตรียมดินจะคิดเป็นว่าโดยทั่วไปตามความยาวของแปลง มีอัตราค่าจ้างพ่นดินวาละ 5-8 บาท ย่อยดินวาละ 5 บาท หรือจะจ้างเตรียมดินโดยจ่ายค่าแรงงานเป็นวัน มีอัตราค่าแรงงานวันละ 80-100 บาทต่อคน แต่ก็มีบางรายใช้วิธีเหมาจ่ายเป็นแปลงมีอัตราค่าจ้างแรงงานแปลงละ 250-550 บาท ซึ่งอัตราค่าจ้างกรณีเหมาจ่ายนี้จะขึ้นอยู่กับความยาวและความกว้างของแปลงที่ปลูกเขมือปี่ร่าด้วย ในกรณีที่ใช่แรงงานในครอบครัวจะใช้อัตราค่าจ้างที่คิดเป็นวันโดยใช้ราคาที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรถึงอัตราค่าจ้างแรงงานในท้องถิ่น ๓ เป็นเกณฑ์ในการคำนวณ ค่าแรงงานในการเตรียมดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,625.84 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการเตรียมดินที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,064.17 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 561.67 บาท

2.2 การปลูก หมายถึงค่าแรงงานในการนำหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้แล้วลงปลูกในแปลงที่เตรียมไว้ ค่าแรงงานในการปลูกทั้งสิ้นไร่ละ 238.90 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการปลูกที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 41.01 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 197.89 บาท

2.3 การปลูกซ่อม การปลูกซ่อมจะใช้แรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการปลูกซ่อมทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 43.65 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.4 การรดน้ำ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่าเขมือปี่ร่าจะต้องรดน้ำวันละ 1 ครั้ง เกษตรกรจะใช้แรงงานในครอบครัว โดยไม่มีการจ้างแรงงาน ค่าแรงงานในการรดน้ำทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 582.56 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.5 การใส่ปุ๋ย เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง โดยเริ่มใส่หลังจากปลูก 1-2.5 เดือน วิธีการใส่ปุ๋ยจะโรยไปรอบ ๆ โคนต้นของเขมือปี่ร่าโดยจะระวังไม่ให้ปุ๋ยค้างที่ใบ การใส่ปุ๋ยเกษตรกรจะใช้แรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 341.29 บาท เป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.6 การพ่นยา เพื่อป้องกันโรคและแมลงที่จะมารบกวนเขมือปี่ร่า เกษตรกรจะทำการพ่นยาอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ตลอดอายุการปลูกเขมือปี่ร่า การพ่นยาจะใช้

แรงงานในครอบครัวทั้งสิ้น สำหรับอัตราค่าแรงที่ประเมินจะใช้อัตราค่าจ้างวันละ 80 บาท ต่อคนโดยทำงานวันละ 8 ชั่วโมงเป็นเกณฑ์ การที่ค่าจ้างแรงงานในการพ่นยาสูงกว่าค่าแรงงานอย่างอื่น ๆ ถึงหนึ่งเท่าตัว เพราะขณะที่ทำการพ่นยานั้นจะมีความเสี่ยงสูงในการที่สารพิษเข้าสู่ร่างกาย ค่าแรงงานในการพ่นยาทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 622.26 บาท เป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.7 การกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะทำการกำจัดวัชพืชบนแปลงเขมือบี่ร่า ทุกเดือนตลอดระยะเวลาที่ปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้วัชพืชนั้นแย่งแร่ธาตุที่เป็นสารอาหารของเขมือบี่ร่า แรงงานที่ใช้ในการกำจัดวัชพืชนี้มีทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,860.41 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 441.29 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,419.12 บาท

2.8 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่า หลังจากปลูกเขมือบี่ร่าประมาณ 2-3 เดือนจึงสามารถเก็บดอกจำหน่ายได้ และในขณะที่ทำการเก็บเกี่ยวได้ทุก ๆ 50 ดอก ก็จะมีครวมกันด้วยดอก การเก็บเกี่ยวแต่ละครั้งจะเว้นระยะห่างกัน 2-3 วัน แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานในครอบครัวไม่มีการจ้างแรงงาน ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,156.18 บาท เป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ หมายถึง ต้นทุนผันแปรของการปลูกเขมือบี่ร่า นอกเหนือไปจากค่าวัสดุการเกษตรและค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 3,125.34 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,454.81 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 670.53 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ค่าขนส่ง ดอกเขมือบี่ร่าสายพันธุ์ไทยที่เกษตรกรจะนำไปขายนั้น จะบรรจุลงในตะกร้า ตะกร้าแต่ละใบจะบรรจุดอกเขมือบี่ร่าสายพันธุ์ไทยได้ประมาณ 1,200-1,300 ดอก ค่าขนส่งจะคิดจากจำนวนตะกร้าที่ใส่ดอกเขมือบี่ร่าไปขาย โดยจะเสียค่าขนส่งตะกร้าละ 10 บาท ค่าขนส่งในส่วนที่เป็นต้นทุนผันแปรทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,284.99 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คัดจากค่าใช้จ่ายผันแปรทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดโดยประเมินในอัตราร้อยละ 8.95⁵ ซึ่งเป็นอัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ซึ่งคิดตามอายุการปลูกเขมบรีว่า 12 เดือน ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,840.35 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,169.82 บาท และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 670.53 บาท

ต้นทุนคงที่ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เป็นจำนวนคงที่ โดยไม่ผันแปรไปตามปริมาณการผลิตในช่วงการผลิตช่วงหนึ่ง ต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตของค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะลดลงเมื่อปริมาณการผลิตเพิ่ม และต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตจะสูงขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตลดลง สามารถแบ่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นออกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด แยกเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

1. ค่าขนส่ง ในการขนส่งคอกเขมบรีว่าไปขายแต่ละครั้งไม่ว่าจำนวนของคอกเขมบรีว่าที่นำไปขายจะมากน้อยเพียงใดจะต้องมีคนไปส่งคัวยหนึ่งคนเสมอ ซึ่งจะต้องเสียค่าพาหนะไป-กลับ 20 บาท จากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่า การขนส่งแต่ละครั้งจะขนส่งคอกเขมบรีว่าไปเพียงอย่างเดียว ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จะ เป็นของคอกเขมบรีว่าทั้งจำนวน ค่าขนส่งในส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,798.00 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

⁵ในระหว่างปี 2529/2530 ธนาคารพาณิชย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราคอกเบี้ยเงินฝากถึง 5 ครั้ง ดังนี้

ช่วงต้นปี	อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ	
5 มีนาคม 2529	อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ	11.00
8 เมษายน 2529	อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ	9.50
1 กรกฎาคม 2529	อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ	9.00
พฤศจิกายน 2529	อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ	8.00
		7.25

ผลรวมของอัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 44.75

$$\begin{aligned} \text{อัตราคอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยร้อยละ} &= \frac{\text{ผลรวมของอัตราคอกเบี้ยเงินฝาก}}{\text{จำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง}} \\ &= \frac{44.75}{5} = 8.95 \end{aligned}$$

2. ค่าใช้ที่ดิน⁶ จากการสัมภาษณ์เกษตรกร 40 ราย เกี่ยวกับที่ดินที่ใช้ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย ปรากฏว่าเกษตรกรเช่าที่ดิน 84.51% ของพื้นที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย ราคาเช่าที่ดินโดยเฉลี่ยไร่ละ 318.87 บาท ต่อไร่ต่อปี คำนวณค่าใช้ที่ดินจากอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นต่อไร่ต่อปี ซึ่งรวมค่าภาษีที่ดินอยู่ด้วย ค่าใช้ที่ดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 318.87 บาท แยกเป็นค่าใช้ที่ดินที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 269.48 บาท และค่าใช้ที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 49.39 บาท

⁶การคำนวณค่าใช้ที่ดิน

1. วิธีคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เช่า และพื้นที่ของตนเอง

พื้นที่ปลูกเยอบีร่าทั้งหมด 120,953.60 ตารางเมตร คิดเป็น 100%

$$\begin{aligned} \text{เป็นพื้นที่เช่า } 102,215.60 \text{ ตารางเมตร คิดเป็น } & \frac{102,215.60}{120,953.60} \times 100 \\ & = 84.51\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{เป็นพื้นที่ของตนเอง } 18,738.00 \text{ ตารางเมตร คิดเป็น } & \frac{18,738.00}{120,953.60} \times 100 \\ & = 15.49\% \end{aligned}$$

2. วิธีการแบ่งค่าใช้ที่ดินเป็นเงินสด และไม่เงินสด โดยแบ่งตามเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เช่า และพื้นที่ของตนเอง

พื้นที่ปลูกเยอบีร่า 100% ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยไร่ละ 318.87 บาท

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่เช่า } 84.51\% \text{ ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยไร่ละ } & 318.87 \times \frac{84.51}{100} \\ & = 269.48 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่ของตนเอง } 15.49\% \text{ ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยไร่ละ } & 318.87 \times \frac{15.49}{100} \\ & = 49.39 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3. ค่าเสื่อมราคา⁷ เพื่อกระจายราคาทุนของสินทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ได้รับประโยชน์ โดยใช้วิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ปลูกเขมบี่ว่า ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ต่าง ๆ เฉลี่ยไร่ละ 421.01 บาท

⁷การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ลำดับที่	สินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาต่อไร่					
		² จำนวนหน่วย	³ ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	มูลค่าซาก(บาท)	อายุการใช้งาน(ปี)	⁴ ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อปี (บาท/ไร่)
1	เครื่องร่นน้ำและเรือ	1	7,500	7,500	1,500	15	80.00
2	เครื่องพ่นยาและเรือ	1	10,000	10,000	2,000	15	106.67
3	เครื่องสูบน้ำและท่อ	1	10,000	10,000	2,000	15	106.67
4	อุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ						
	- ตระกร้าใส่คอกไม้	10	300	3,000	-	10	60.00
	- จอบง่าม	3	200	600	-	5	24.00
	- ฝัก	2	50	100	-	3	6.67
	- มีคดางหญ้า	3	40	120	-	3	8.00
	- กระบุงพลาสติก	10	25	250	-	2	25.00
	- มีคคักคอกไม้ (มีคเล็ก)	4	10	40	-	2	4.00
	รวม			31,610	5,500		421.01

หมายเหตุ 1,2 จากการสอบถามเกษตรกรถึงสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกเขมบี่ไร่ของพื้นที่ปลูก 5 ไร่ (คุณภาพงาน กลิ่นหอม)

3 จากการสอบถามร้านค้าที่ทำการจำหน่ายอุปกรณ์ทางการเกษตร

- ร้านเจริญกิจ
- เกษมพันธ์เทรดดิ้ง หจก.

4 ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อไร่ = $\frac{\text{มูลค่าปัจจุบัน} - \text{มูลค่าซาก}}{\text{อายุการใช้งาน} \times 5 \text{ ไร่}}$

4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คัดจากค่าใช้จ่ายคงที่ทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด โดยประเมินในอัตราร้อยละ 8.95 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 227.14 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 185.04 บาท และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 42.10 บาท

ตารางที่ 3.1 แสดงต้นทุนการปลูกเขมือป้าสายพันธุ์ไทยบริเวณชานพระนครว่ามีต้นทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 25,167.89 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 22,402.87 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 2,765.02 บาท

ตารางที่ 3.1 ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ไทย - บริเวณซานพระนคร ปีการเพาะปลูก
2529/2530

หน่วย : บาท

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนต้นแปร	14,240.38	8,162.49	22,402.87
1. ค่าวัสดุการเกษตร	10,239.10	2,567.34	12,806.44
1.1 ค่าพันธุ์	458.22	2,548.82	3,007.04
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	1,116.80	18.52	1,135.32
1.3 ค่าปุ๋ย	2,841.35	-	2,841.35
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	4,589.40	-	4,589.40
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	1,129.75	-	1,129.75
1.6 ค่าตอกมัดคอกเยอบีร่า	103.58	-	103.58
2. ค่าแรงงาน	1,546.47	4,924.62	6,471.09
2.1 การเตรียมดิน	1,064.17	561.67	1,625.84
2.2 การปลูก	41.01	197.89	238.90
2.3 การปลูกซ่อม	-	43.65	43.65
2.4 การรดน้ำ	-	582.56	582.56
2.5 การใส่ปุ๋ย	-	341.29	341.29
2.6 การพ่นยา	-	622.26	622.26
2.7 การกำจัดวัชพืช	441.29	1,419.12	1,860.41
2.8 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	1,156.18	1,156.18
3. อื่น ๆ	2,454.81	670.53	3,125.34
3.1 ค่าขนส่ง	1,284.99	-	1,284.99
3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	1,169.82	670.53	1,840.35
ต้นทุนคงที่	2,252.52	512.50	2,765.02
1. ค่าขนส่ง	1,798.00	-	1,798.00
2. ค่าใช้ที่ดิน	269.48	49.39	318.87
3. ค่าเสื่อมราคา	-	421.01	421.01
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	185.04	42.10	227.14
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ไทย เฉลี่ยต่อไร่	16,492.90	8,674.99	25,167.89
ผลผลิตต่อไร่ (คอก)			160,623.56
ต้นทุนการปลูกต่อคอก			0.16

ตารางที่ 3.2 อัตราร้อยละของต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ไทย - บริเวณซานพระนคร
ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	56.58	32.43	89.01
1. ค่าวัสดุการเกษตร	40.68	10.20	50.88
1.1 ค่าพันธุ์	1.82	10.13	11.95
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	4.44	0.07	4.51
1.3 ค่าปุ๋ย	11.29	-	11.29
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	18.23	-	18.23
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	4.49	-	4.49
1.6 ค่าตอกมัดคอกเยอบีร่า	0.41	-	0.41
2. ค่าแรงงาน	6.14	19.57	25.71
2.1 การเตรียมดิน	4.23	2.23	6.46
2.2 การปลูก	0.16	0.79	0.95
2.3 การปลูกซ่อม	-	0.17	0.17
2.4 การรดน้ำ	-	2.32	2.32
2.5 การใส่ปุ๋ย	-	1.36	1.36
2.6 การพ่นยา	-	2.47	2.47
2.7 การกำจัดวัชพืช	1.75	5.64	7.39
2.8 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	4.59	4.59
3. อื่น ๆ	9.76	2.66	12.42
3.1 ค่าขนส่ง	5.10	-	5.10
3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	4.66	2.66	7.32
ต้นทุนคงที่	8.95	2.04	10.99
1. ค่าขนส่ง	7.14	-	7.14
2. ค่าใช้ที่ดิน	1.07	0.20	1.27
3. ค่าเสื่อมราคา	-	1.67	1.67
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	0.74	0.17	0.91
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยต่อไร่	65.53	34.47	100.00

หมายเหตุ การคิดต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร จากการสัมภาษณ์ เกษตรกรผู้ปลูกพบว่า มีเกษตรกรประมาณร้อยละ 25 ของตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์ ไม่มี เครื่องมือที่ใช้น้ำมัน ประเภท เครื่องร่นน้ำ เครื่องพ่นยา และเครื่องสูบน้ำใช้ในการทำการ เกษตรเลย จึงมีผลทำให้ต้นทุนในการปลูกเยอบีร่าบางส่วนแตกต่างกันไปจากเกษตรกรที่ใช้เครื่อง ร่นน้ำ เครื่องพ่นยา และเครื่องสูบน้ำ ในส่วนของต้นทุนที่แตกต่างนี้จะแยกหาค่าเฉลี่ยต่าง หาก⁸ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนผันแปร ผลกระทบจากการไม่มีเครื่องมือที่ใช้น้ำมัน

1. ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ จะไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เกิดขึ้น
2. ค่าแรงงานในการร่นน้ำ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะสูงขึ้นการร่นน้ำจะใช้แรงงาน ทำให้ต้องใช้เวลามากขึ้น โดยค่าแรงงานในการร่นน้ำทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,010.77 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน
3. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในส่วนของค่าน้ำมันที่ ใช้กับเครื่องมือ และค่าแรงงานในการร่นน้ำ จึงทำให้ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเปลี่ยนไปด้วย ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,867.06 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุน เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,068.70 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 798.36 บาท

⁸คำนวณหาค่าเฉลี่ย จากการถ่วงน้ำหนักพื้นที่ปลูกเยอบีร่าของเกษตรกร 10 ราย จากตัวอย่างที่สุ่มมาทั้งหมด 40 ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ไม่มีเครื่องมือที่ใช้น้ำมันใช้ในการทำ การเกษตร

ต้นทุนคงที่ ที่ได้รับผลกระทบจากการไม่มีเครื่องมือที่ใช้น้ำมัน

1. ค่าเสื่อมราคา⁹ เกษตรกรที่ไม่มีเครื่องมือที่ใช้น้ำมันประเภท เครื่องร่อนน้ำ เครื่องพ่นยา และเครื่องสูบน้ำนั้นจะมีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 5 ไร่ จากการสัมภาษณ์ เกษตรกร สินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกเขมือปว่าดำมีพื้นที่ในการเกษตรตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป (แต่ไม่เกิน 5 ไร่) ทำให้สามารถคำนวณหาค่าเสื่อมราคาได้ ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ต่าง ๆ เฉลี่ยไร่ละ 372.50 บาท

¹¹การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาต่อไร่

ลำดับที่	สินทรัพย์	² จำนวนหน่วย	³ ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	อายุการใช้งาน(ปี)	⁴ ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อปี (บาท/ไร่)
1	ตะกร้าใส่ถั่ว	3	300	900	10	90.00
2	จอบง่าม	2	200	400	5	80.00
3	กระบอกลูกศร	1	150	150	3	50.00
4	พลั่ว	2	50	100	3	33.33
5	มีกดางหญ้า	2	40	80	3	26.67
6	ขวักครมั่ว	2	35	70	2	35.00
7	กระบอึงพลาสติก	3	25	75	2	37.50
8	มีกดักถั่ว	4	10	40	2	20.00
	รวม			1,815		372.50

หมายเหตุ 1, 2 จากการสอบถามเกษตรกรถึงสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกเขมือปว่าดำมีพื้นที่ในการทำการเกษตรตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป (แต่ไม่เกิน 5 ไร่)

3 จากการสอบถามร้านค้าที่จำหน่ายอุปกรณ์ทางการเกษตร

- ร้านเจริญกิจ
- เกษมภัณฑ์เทรดดิ้ง หจก.

4 ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อไร่ = $\frac{\text{มูลค่าปัจจุบัน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

2. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเปลี่ยนไป

ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนจึงเปลี่ยนไป ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 222.80 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 185.04 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 37.76 บาท

สำหรับต้นทุนในส่วนที่ไม่ได้กล่าวถึงจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงการคำนวณหา ค่าเฉลี่ย จะคำนวณจากการถ่วงน้ำหนักพื้นที่ที่ปลูกเยอบีร่าของเกษตรกรที่สุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 ราย

ตารางที่ 3.3 แสดงถึงต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณ ชานพระนครในกรณีที่ไม่มีเครื่องมือที่ใช้น้ำมันว่า มีต้นทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 25,440.21 บาท แยกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 22,728.04 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 2,712.17 บาท

ตารางที่ 3.3 ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ไทย - บริเวณชานพระนคร (ที่ไม่มีอุปกรณ์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง) ปีการเพาะปลูก 2529/2530

หน่วย : บาท

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	13,009.51	9,718.53	22,728.04
1. ค่าวัสดุการเกษตร	9,109.35	2,567.34	11,676.69
1.1 ค่าพันธุ์	458.22	2,548.82	3,007.04
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	1,116.80	18.52	1,135.32
1.3 ค่าปุ๋ย	2,841.35	-	2,841.35
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	4,589.40	-	4,589.40
1.5 ค่าตอกมัดคอกเยอบีร่า	103.58	-	103.58
2. ค่าแรงงาน	1,546.47	6,352.83	7,899.30
2.1 การเตรียมดิน	1,064.17	561.67	1,625.84
2.2 การปลูก	41.01	197.89	238.90
2.3 การปลูกซ่อม	-	43.65	43.65
2.4 การรดน้ำ	-	2,010.77	2,010.77
2.5 การใส่ปุ๋ย	-	341.29	341.29
2.6 การพ่นยา	-	622.26	622.26
2.7 การกำจัดวัชพืช	441.29	1,419.12	1,860.41
2.8 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	1,156.18	1,156.18
3. อื่น ๆ	2,353.69	798.36	3,152.05
3.1 ค่าขนส่ง	1,284.99	-	1,284.99
3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	1,068.70	798.36	1,867.06
ต้นทุนคงที่	2,252.52	459.65	2,712.17
1. ค่าขนส่ง	1,798.00	-	1,798.00
2. ค่าใช้ที่ดิน	269.48	49.39	318.87
3. ค่าเสื่อมราคา	-	372.50	372.50
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	185.04	37.76	222.80
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ไทย เฉลี่ยต่อไร่	15,262.03	10,178.18	25,440.21
ผลผลิตต่อไร่ (คอก)			160,623.56
ต้นทุนการปลูกต่อคอก			0.16

ตารางที่ 3.4 อัตราร้อยละของต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ไทย - บริเวณซานพระนคร (ที่ไม่มีอุปกรณ์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง) ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนต้นแปร	51.14	38.20	89.34
1. ค่าวัสดุการเกษตร	35.81	10.09	45.90
1.1 ค่าพันธุ์	1.80	10.02	11.82
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	4.39	0.07	4.46
1.3 ค่าปุ๋ย	11.17	-	11.17
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	18.04	-	18.04
1.5 ค่าตอกมัดคอกเยอบีร่า	0.41	-	0.41
2. ค่าแรงงาน	6.08	24.97	31.05
2.1 การเตรียมดิน	4.18	2.21	6.39
2.2 การปลูก	0.16	0.78	0.94
2.3 การปลูกซ่อม	-	0.17	0.17
2.3 การรดน้ำ	-	7.90	7.90
2.5 การใส่ปุ๋ย	-	1.34	1.34
2.6 การพ่นยา	-	2.45	2.45
2.7 การกำจัดวัชพืช	1.74	5.58	7.32
2.8 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	4.54	4.54
3. อื่น ๆ	9.25	3.14	12.39
3.1 ค่าขนส่ง	5.05	-	5.05
3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	4.20	3.14	7.34
ต้นทุนคงที่	8.85	1.81	10.66
1. ค่าขนส่ง	7.07	-	7.07
2. ค่าใช้ที่ดิน	1.05	0.20	1.25
3. ค่าเสื่อมราคา	-	1.46	1.46
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	0.73	0.15	0.88
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ไทย เฉลี่ยต่อไร่	59.99	40.01	100.00

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณซานพระนคร

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณซานพระนคร ได้จากการสัมภาษณ์คุณ สวรรวย ชื่นแขก และ กุณวินิจ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นเกษตรกรเพียง 2 ราย ในบริเวณซานพระนครผู้ปลูกเยอบีร่าพันธุ์ยุโรปเพื่อการค้า พื้นที่ทำการเพาะปลูกอยู่ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ทำการเพาะปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปครั้งแรกในปี 2528 โดยซื้อพันธุ์มาจากภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน และมีบางส่วนที่ซื้อมาจากเชียงใหม่ ลักษณะการปลูกและการดูแลรักษามีลักษณะเช่นเดียวกับการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

ประเภทต้นทุนของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณซานพระนคร ในการเพาะปลูก 2529/2530 เช่นเดียวกับต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยแบ่งเป็น

1. ค่าใช้จ่ายลงทุน ซึ่งประกอบด้วย ที่ดิน เครื่องร่อนน้ำพร้อมเรือ เครื่องพ่นยาพร้อมเรือ เครื่องสูบน้ำพร้อมท่อ อุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ เช่น ตะกร้าใส่ดอกไม้ จอบง่าม พลั่ว มีคตางหญ้า กระจกพลาสติก ยกเว้นมีดเล็กที่ใช้ในการตัดดอกเยอบีร่า จะไม่มี เพราะในการเก็บเกี่ยวจะใช้มือจับโคนก้านดอกโยก ดังนั้นมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์เหล่านี้จะแตกต่างจากมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ของเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเพียงเล็กน้อย

2. ค่าใช้จ่ายประจำ หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปเพื่อการค้าในบริเวณซานพระนครซึ่งมีเพียง 2 ราย และนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยต่อไร่ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนผันแปร จะแยกรายละเอียดต่าง ๆ เช่นเดียวกับต้นทุนผันแปรในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย . ซึ่งประกอบด้วย

1. ค่าวัสดุการเกษตร จะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมด เฉลี่ยไร่ละ 27,081.81 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าพันธุ์ เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปในปีแรกจะต้องซื้อหน่อพันธุ์มาปลูก สำหรับการปลูกในปีต่อ ๆ ไปจะขยายพันธุ์จากต้นพันธุ์ที่มีอยู่เดิม แต่เนื่องจากเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมีการพัฒนาในเรื่องพันธุ์มาก ต้นพันธุ์ที่ซื้อมาจะมีช่วงระยะเวลาในการขยายพันธุ์เพียง 5 ปี ถึงแม้ว่าหลังจาก 5 ปี จะสามารถขยายพันธุ์ได้ต่อไปอีก แต่พันธุ์เหล่านั้นจะไม่อยู่ในความนิยมของตลาด ถ้าปลูกต่อไปผลผลิตที่ได้จะมีราคาจำหน่ายต่ำ ดังนั้นในส่วนของต้นทุนค่าพันธุ์ของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจะกระจายเป็นค่าใช้จ่ายเท่า ๆ กัน ภายในระยะเวลา 5 ปี ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณชานพระนคร มีระยะทางการปลูกระหว่างต้นประมาณ 50 เซนติเมตร จะใช้หน่อพันธุ์ในการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 4,619.13 ต้น จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปทั้ง 2 ราย ในช่วงปีการเพาะปลูก 2529/2530 ใช้หน่อพันธุ์ของตนเองที่แยกจากต้นพันธุ์เดิมทั้งสิ้น ค่าพันธุ์ที่ซื้อขายตามราคาตลาดจะมีราคาประมาณ 10 บาทต่อต้น ซึ่งเป็นต้นพันธุ์ที่ใส่ถุงเพาะพลาสติกสีดำ สามารถนำปลูกได้เลยไม่ต้องเสียค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์เหมือนกับเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย ดังนั้นค่าแรงงานในการขุดแยกต้นพันธุ์ของเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่เสียไปนี้ (เป็นแรงงานในครอบครัว) จะไม่นำมาคิดเป็นต้นทุน โดยจะถือว่าต้นทุนในส่วนนี้ได้รวมอยู่ในค่าพันธุ์แล้ว ค่าพันธุ์ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 46,191.30 บาท ซึ่งต้นทุนในส่วนค่าพันธุ์จะกระจายเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไร่ละ 9,238.26 บาทต่อปี

1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน หมายถึง ค่าปูนขาว ค่ามูลสัตว์ (มูลค่างควา) และค่าฟาง ค่าวัสดุในการเตรียมดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,251.13 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.3 ค่าปุ๋ย เกษตรกรจะใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมีที่ใช้คือ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 และปุ๋ยสูตร 46-0-0 สำหรับปุ๋ยคอกใช้มูลค่างควา โดยเกษตรกรจะเริ่มใส่ปุ๋ยครั้งแรกหลังจากปลูกเยอบีร่าประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นจะใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง ส่วนมากจะใส่ปุ๋ยเคมี ตลอดอายุการปลูกจะใส่ปุ๋ยคอกเพียง 1 ครั้งเท่านั้น โดยมีค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ยไร่ละ 3,360.00 บาท ค่าปุ๋ยคอกเฉลี่ยไร่ละ 1,669.57 บาท ค่าปุ๋ยทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 5,029.57 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น

1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช ยาป้องกันศัตรูพืชที่ใช้ ได้แก่ เบนเลท โสเนาโกล แลนเนท ไทกุไรออน และฟอซส โดยมีค่ายาป้องกันศัตรูพืชทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 8,709.57 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ หมายถึง น้ำมันเบนซินที่เกษตรกรใช้เติมเครื่องจักรที่ใช้ในการปลูกเขมือปรี่า โดยมีราคาประมาณลิตรละ 9.70 บาท ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,018.15 บาท

1.6 ค่าถุงพลาสติก หมายถึง ถุงพลาสติกที่นำมาเจาะกันทำเป็นรูปกรวย แล้วเอาดอกเขมือปรี่าเสียบลงไป ถุงพลาสติกจะขายเป็นกิโลกรัม มีราคาประมาณ กิโลกรัมละ 40 บาท ค่าถุงพลาสติกที่ใช้ในการบรรจุที่บ่อทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 834.78 บาท

2. ค่าแรงงาน แรงงานที่ใช้มีทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว การประเมินแรงงานของตนเองและครอบครัว คัดตามอัตราจ้างเป็นรายวันของเกษตรกรในท้องถิ่น อัตราค่าจ้างวันละ 40 บาท ต่อคน (โดยทำงานวันละ 8 ชั่วโมง) ยกเว้นค่าแรงงานการเตรียมดิน และค่าแรงงานในการพ่นยา ซึ่งได้กล่าวไว้ในรายละเอียดต่อไป ค่าแรงงานทั้งสิ้นสำหรับการปลูกเขมือปรี่าสายพันธุ์ยุโรปเฉลี่ยไร่ละ 9,107.48 บาท แยกเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,490.43 บาท และค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 6,617.05 บาท ซึ่งแยกตามลักษณะงานดังนี้

2.1 การเตรียมดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเขมือปรี่าสายพันธุ์ยุโรปทั้ง 2 ราย การพ่นดินจะใช้แรงงานจ้าง โดยเสียอัตราค่าจ้างวาละ 10 บาท ส่วนการย่อยดินจะใช้แรงงานในครอบครัว ซึ่งอัตราค่าจ้างแรงงานในการย่อยดินในเขตที่ทำ การสำรวจจะคิดเป็นวัน โดยมีอัตราค่าจ้างแรงงานในการย่อยดินวันละ 100 บาทต่อคน ค่าแรงงานในการเตรียมดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,850.43 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการเตรียมดินที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,154.78 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 695.65 บาท

2.2 การปลูก ใช้แรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 333.91 บาท เป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.3 การปลูกซ่อม ค่าแรงงานในการปลูกซ่อมทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ

83.48 บาท เป็นค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.4 การพรวนดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่าทุก ๆ 3-4 เดือน

จะทำการพรวนดิน 1 ครั้ง ตลอดอายุการปลูก 1 ปี จะพรวนดิน 2 ครั้ง ขณะที่ทำการพรวนดินจะทำการแต่งพุ่มไปด้วย แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการพรวนดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 667.83 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.5 การรดน้ำ เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจะรดน้ำวันละ 1 ครั้ง โดยใช่

แรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการรดน้ำทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 634.43 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.6 การใส่ปุ๋ย จะใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง โดยใช่แรงงานใน

ครอบครัว ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยทั้งสิ้นไร่ละ 306.09 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งหมด

2.7 การพ่นยา เกษตรกรจะทำการพ่นยาเพื่อป้องกันโรคและแมลง

โดยจะพ่นยาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ใช้แรงงานในครอบครัว อัตราค่าแรงที่ประเมินจะใช้อัตราค่าจ้างวันละ 80 บาทต่อคน ค่าแรงงานในการพ่นยาทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,001.74 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสดทั้งจำนวน

2.8 การกำจัดวัชพืช จะใช้ทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว

ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,003.48 บาท แยกค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,335.65 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 667.83 บาท

2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ เกษตรกรจะใช้แรงงานใน

ครอบครัว ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อจึงเป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,226.09 บาท

3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 3,677.92 บาท

แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,646.71 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,031.21 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ค่าขนส่ง จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่า จะเสียค่าขนส่ง ตะกร้าละ 8 บาท โดยตะกร้าแต่ละใบสามารถบรรจุดอกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปได้ประมาณ 1,000 ดอก แต่เนื่องจากจำนวนดอกเยอบีร่าที่นำไปขายในแต่ละครั้งไม่มากนัก จึงไม่เสียค่าขนส่ง แต่เพื่อความถูกต้องในการคำนวณต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจึงทำการประเมินค่าใช้จ่ายส่วนนี้ขึ้นมาจากจำนวนดอกที่เก็บขายทั้งสิ้นและค่าใช้จ่ายในการขนส่งประมาณ ดอกละ 0.008 บาท¹⁰ ดังนั้น ค่าขนส่งในส่วนของคุณทุนผันแปรนี้จึงเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 402.92 บาท

3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน จะประเมินจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.95 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 3,275.00 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,646.71 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 628.29 บาท

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย

1. ค่าขนส่ง หมายถึง ค่าพาหนะไปกลับของเกษตรกรที่นำเอาดอกเยอบีร่าไปจำหน่ายบริเวณปากคลองตลาด โดยจะเสียค่าพาหนะไปกลับคนละ 20 บาท ค่าขนส่งในส่วนที่คงที่จะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,600.00 บาท

2. ค่าใช้ที่ดิน เกษตรกรทั้ง 2 รายใช้ที่ดินของตนเองดังนั้นค่าใช้ที่ดินจึงเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะต้นทุนเสียโอกาสประเมินขึ้นจากอัตราค่าเช่าที่ดินท้องดินต่อไร่ต่อปีประมาณไร่ละ 300.00 บาท ซึ่งจะรวมค่าภาษีที่ดินต่อปีไร่ละ 5.00 บาทอยู่ด้วย แต่เนื่องจากที่ดินเป็นของตนเองค่าภาษีที่ดินจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5.00 บาท ส่วนค่าใช้ที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 295.00 บาท รวมเป็นค่าใช้ที่ดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 300.00 บาท

$$\begin{aligned} {}^{10}\text{ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่อ 1 ดอก} &= \frac{\text{ค่าขนส่งต่อ 1 ตะกร้า}}{\text{จำนวนดอกที่บรรจุได้ต่อ 1 ตะกร้า}} \\ &= \frac{8}{1,000} = 0.008 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3. ค่าเสื่อมราคา¹¹ จำนวนโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งาน
 ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ต่าง ๆ เฉลี่ยร้อยละ 417.01 บาท

¹¹การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ลำดับที่	สินทรัพย์	จำนวนหน่วย	ค่าเสื่อมราคาต่อไร่				อายุการใช้งาน(ปี)	ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อปี (บาท/ไร่)
			ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	มูลค่าซาก (บาท)			
1	เครื่องรดน้ำและเรือ	1	7,500.00	7,500.00	1,500.00	15	80.00	
2	เครื่องพ่นยาและเรือ	1	10,000.00	10,000.00	2,000.00	15	106.67	
3	เครื่องสูบน้ำและท่อ	1	10,000.00	10,000.00	2,000.00	15	106.67	
4	อุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ							
	- ตะกร้าใส่ดอกไม้	10	300.00	3,000.00	-	10	60.00	
	- จอบจ๋าม	3	200.00	600.00	-	5	24.00	
	- พลั่ว	2	50.00	100.00	-	3	6.67	
	- มีคดางหญ้า	3	40.00	120.00	-	3	8.00	
	- กระจับปี่พลาสติก	10	25.00	250.00	-	2	25.00	
	รวม			31,570.00	5,500.00		417.01	

- หมายเหตุ 1,2 จากการสอบถามเกษตรกรถึงสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกเขมปรีว่า สำหรับผู้ที่มีพื้นที่ในการเกษตรตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป
- 3 จากการสอบถามร้านค้าที่ทำการจำหน่ายอุปกรณ์การเกษตร
- ร้านเจริญกิจ
 - เกษมบัณฑิตเทรดดิ้ง หจก.
- 4 ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อไร่ = $\frac{\text{มูลค่าปัจจุบัน} - \text{มูลค่าซาก}}{\text{อายุการใช้งาน} \times 5}$ ไร่

4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ในส่วนของต้นทุนคงที่ ประเมินจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.95 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 207.37 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 143.65 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 63.72 บาท

ตารางที่ 3.5 แสดงถึงต้นทุนการปลูกเขมอป่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนครว่ามีต้นทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 42,391.59 บาท แยกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 39,867.21 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 2,524.38 บาท

ตารางที่ 3.5 ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก
2529/2530

หน่วย : บาท

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	32,218.95	7,648.26	39,867.21
1. ค่าวัสดุการเกษตร	27,081.81	-	27,081.81
1.1 ค่าพันธุ์	9,238.26	-	9,238.26
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	2,251.13	-	2,251.13
1.3 ค่าปุ๋ย	5,029.57	-	5,029.57
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	8,709.57	-	8,709.57
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	1,018.50	-	1,018.50
1.6 ค่าถุงพลาสติก	834.78	-	834.78
2. ค่าแรงงาน	2,490.43	6,617.05	9,107.48
2.1 การเตรียมดิน	1,154.78	695.65	1,850.43
2.2 การปลูก	-	333.91	333.91
2.3 การปลูกซ่อม	-	83.48	83.48
2.4 การพรวนดิน	-	667.83	667.83
2.5 การรดน้ำ	-	634.43	634.43
2.6 การใส่ปุ๋ย	-	306.09	306.09
2.7 การพ่นยา	-	1,001.74	1,001.74
2.8 การกำจัดวัชพืช	1,335.65	667.83	2,003.48
2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	2,226.09	2,226.09
3. อื่น ๆ	2,646.71	1,031.21	3,677.92
3.1 ค่าขนส่ง	-	402.92	402.92
3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	2,646.71	628.29	3,275.00
ต้นทุนคงที่	1,748.65	775.73	2,524.38
1. ค่าขนส่ง	1,600.00	-	1,600.00
2. ค่าใช้ที่ดิน	5.00	295.00	300.00
3. ค่าเสื่อมราคา	-	417.01	417.01
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	143.65	63.72	207.37
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ยุโรปเฉลี่ยต่อไร่	33,967.60	8,423.99	42,391.59
ผลผลิตต่อไร่ (คอก)			50,365.22
ต้นทุนการปลูกคอกคอก			0.84

ตารางที่ 3.6 อัตราร้อยละของต้นทุนการปลูกเยอบีร่า สายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร
ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	76.01	18.04	94.05
1. ค่าวัสดุการเกษตร	63.89	-	63.89
1.1 ค่าพันธุ์	21.79	-	21.79
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	5.31	-	5.31
1.3 ค่าปุ๋ย	11.87	-	11.87
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	20.55	-	20.55
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	2.40	-	2.40
1.6 ค่าถุงพลาสติก	1.97	-	1.97
2. ค่าแรงงาน	5.87	15.61	21.48
2.1 การเตรียมดิน	2.72	1.64	4.36
2.2 การปลูก	-	0.79	0.79
2.3 การปลูกซ่อม	-	0.20	0.20
2.4 การพรวนดิน	-	1.57	1.57
2.5 การรดน้ำ	-	1.50	1.50
2.6 การใส่ปุ๋ย	-	0.72	0.72
2.7 การพ่นยา	-	2.36	2.36
2.8 การกำจัดวัชพืช	3.15	1.58	4.73
2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	-	5.25	5.25
3. อื่น ๆ	6.25	2.43	8.68
3.1 ค่าขนส่ง	-	0.95	0.95
3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	6.25	1.48	7.73
ต้นทุนคงที่	4.12	1.83	5.95
1. ค่าขนส่ง	3.77	-	3.77
2. ค่าใช้ที่ดิน	0.01	0.70	0.71
3. ค่าเสื่อมราคา	-	0.98	0.98
4. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน	0.34	0.15	0.49
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ยุโรป เฉลี่ยต่อไร่	80.13	19.87	100.00

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณเชียงใหม่

ในการศึกษาต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณเชียงใหม่ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปเพื่อการค้า จำนวน 3 ราย ในระหว่างปีการเพาะปลูก 2529/2530

ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป - บริเวณเชียงใหม่ แบ่งต้นทุนออกเป็น

1. ค่าใช้จ่ายลงทุน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปในบริเวณเชียงใหม่ถึงสินทรัพย์และมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ ประกอบด้วย

1.1 ที่ดิน

1.2 เครื่องสูบน้ำ จะใช้เครื่องเบนซิน มีราคาประมาณเครื่องละ

3,500 บาท

1.3 เครื่องมือในการพ่นยา มีราคาประมาณชุดละ 950 บาท

1.4 จอบ ราคาประมาณอันละ 85 บาท

1.5 ข้อมพรวนดิน ราคาประมาณอันละ 50 บาท

1.6 มีดถางหญ้า ราคาประมาณอันละ 40 บาท

1.7 กระจบพลาสติก ราคาประมาณใบละ 25 บาท

ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้ยกเว้นที่ดินจะกระจายเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปี โดยการคิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์แต่ละประเภทต่อไป

2. ค่าใช้จ่ายประจำ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ มีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนผันแปร จะประกอบด้วย

1. ค่าวัสดุการเกษตร จะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมด เฉลี่ยไร่ละ 23,487.89 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าพันธุ์ การปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ มีระยะห่างการปลูกระหว่างต้นประมาณ 40-50 เซนติเมตร จะใช้หน่อพันธุ์ในการปลูกเฉลี่ย

ไร่ละ 5,120.00 ต้น หน่อพันธุ์เป็นของตนเอง จึงต้องประเมินค่าพันธุ์ขึ้นตามราคาตลาด คือ ราคาประมาณ 10 บาทต่อต้น ค่าพันธุ์ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 51,200.00 บาท ซึ่งต้นทุนในส่วนค่าพันธุ์จะกระจายเป็นค่าใช้จ่ายเท่า ๆ กันภายในระยะเวลา 5 ปี โดยจะถือว่าต้นพันธุ์ที่ซื้อเข้ามาในช่วงระยะเวลาในการขยายพันธุ์ประมาณ 5 ปี หลังจาก 5 ปีพันธุ์ที่ขยายได้จะเป็นพันธุ์ที่ไม่อยู่ในความนิยมอีกต่อไป ถ้าปลูกต่อไปผลผลิตที่ได้จะมีราคาจำหน่ายต่ำ ดังนั้นค่าพันธุ์ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 10,240.00 บาทต่อปี

1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่า การเตรียมดินจะใช้ ปูนขาว ฟาง และแกลบเท่านั้น ค่าวัสดุในการเตรียมดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 862.39 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.3 ค่าปุ๋ย เกษตรกรจะใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมีที่ใช้ได้แก่ ปุ๋ยสูตร 10-52-17 สูตร 12-24-12 สูตร 15-15-15 และสูตร 46-0-0 สำหรับ ปุ๋ยคอกที่ใช้ ได้แก่ มูลไก่ มูลวัว และขี้เถ้าแกลบ หลังจากปลูกเขมือบไว้ได้ 1-2 เดือนจะเริ่มใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง ส่วนมากจะใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอกจะใส่เพียง 1-2 ครั้งเท่านั้น ค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ยไร่ละ 3,185.08 บาท ค่าปุ๋ยคอกเฉลี่ยไร่ละ 549.25 บาท รวมค่าปุ๋ยทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 3,734.33 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช ยาป้องกันศัตรูพืชที่ใช้ ได้แก่ เบนเลท โดกุไธออน โคไซค์ โบรเทน ไคฟูราแทน อาโซคริน ฟอซัส ไซเปอร์เซค. ฟูราดาน และยาจับใบไคตัน โดยมีค่ายาป้องกันศัตรูพืชทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 6,579.10 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ หมายถึง ค่าน้ำมันเบนซินที่ใช้กับ เครื่องสูบน้ำเข้ามาใช้ในสวน โดยมีราคาประมาณลิตรละ 9.70 บาท ค่าน้ำมันที่ใช้กับ เครื่องมือทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,109.68 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งจำนวน

1.6 ค่าถุงพลาสติก ถุงพลาสติกราคาประมาณกิโลกรัมละ 40 บาท ค่าถุงพลาสติกที่ใช้ในการบรรจุที่บ่อทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 962.39 บาท

2. ค่าแรงงาน ในการปลูกเขมือปี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ แรงงานที่ใช้ส่วนมากจะเป็นการจ้างแรงงาน และมีบางส่วนที่ใช้แรงงานในครอบครัว การประเมินแรงงานในครอบครัว จะคิดตามอัตราจ้างเป็นรายวันของเกษตรกรในท้องถิ่น อัตราค่าจ้างวันละ 40 บาท ค่าแรงงานทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 10,014.09 บาท แยกเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 7,272.36 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,741.73 บาท ซึ่งแยกตามลักษณะงานดังนี้

2.1 การเตรียมดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกล่าวว่า การเตรียมดินจะใช้แรงงานจ้างทั้งสิ้น อัตราค่าจ้างจะคิดเป็นรายวัน มีอัตราค่าจ้างวันละ 40 บาทต่อคน ค่าแรงงานในการเตรียมดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,480.60 บาท เป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดทั้งสิ้นจำนวน

2.2 การปลูก จะใช้ทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครอบครัว ค่าแรงงานในการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 310.45 บาท แยกค่าแรงงานที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 202.99 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 107.46 บาท

2.3 การปลูกซ่อม จะใช้แรงงานจ้างทั้งสิ้น ค่าแรงงานในการปลูกซ่อมทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 107.46 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น

2.4 การพรวนดิน จะใช้แรงงานจ้างทั้งสิ้น ค่าแรงงานการพรวนดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 668.65 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น

2.5 การรดน้ำ เกษตรกรบางรายใช้แรงงานในครอบครัว บางรายก็ใช้แรงงานจ้าง ค่าแรงงานในการรดน้ำทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,542.33 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการรดน้ำเป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,997.61 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 544.72 บาท

2.6 การใส่ปุ๋ย จะเริ่มใส่ปุ๋ยครั้งแรกหลังจากปลูกเขมือปี่ร่าได้ 1.5-2 เดือน โดยจะใส่ปุ๋ยเดือนละ 1 ครั้ง ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 283.70 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 164.30 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 119.40 บาท

2.7 การพ่นยา เกษตรกรจะทำการพ่นยาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดอายุการปลูก ค่าแรงงานในการพ่นยาทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 573.13 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการพ่นยาที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 71.64 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 501.49 บาท

2.8 การกำจัดวัชพืช ใช้แรงงานจ้างทั้งหมด ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 1,862.69 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น

2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ หลังจากปลูก 2-3 เดือน ถึงจะเก็บดอกขายได้ จะมีโปรแกรมการเก็บดอกเดือนละ 8 ครั้ง ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,185.08 บาท แยกเป็นค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 716.42 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,468.66 บาท

3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 23,500.54 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 23,255.16 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 245.38 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ค่าขนส่ง จะมีรถของบริษัทที่รับซื้อผลผลิตไปรับผลผลิตถึงที่และจะทำการขนส่งต่อมายังบริษัทในกรุงเทพมหานคร โดยเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 18,817.91 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น

3.2 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน จะประเมินจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.95 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 4,682.63 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,437.25 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 245.38 บาท

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย

1. ค่าใช้ที่ดิน เนื่องจากเกษตรกรที่ได้ทำการสัมภาษณ์มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด ดังนั้นค่าใช้ที่ดินจึงเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะต้นทุนเสียโอกาสประเมินขึ้นจากอัตราค่าเช่าที่ดินทองถิ่นต่อไร่ต่อปีประมาณไร่ละ 500.00 บาท ซึ่งรวมค่าภาษีที่ดินต่อปีไร่ละ 5.00 บาทอยู่ด้วย ดังนั้นจึงแยกค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5.00 บาท และค่าใช้ที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 495.00 บาท รวมเป็นค่าใช้ที่ดินทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 500.00 บาท

2. ค่าเสื่อมราคา¹² คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งาน ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ต่าง ๆ เฉลี่ยไว้ละ 669.17 บาท

¹²การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาคือไร

ลำดับที่	สินทรัพย์	² จำนวนหน่วย	³ ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	มูลค่าซาก (บาท)	⁴ ค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยต่อปี (บาท/ไร่)
1	เครื่องสูบน้ำ	1	3,500.00	3,500.00	10	500.00	300.00
2	เครื่องมือในการท่นยา	1	950.00	950.00	5	-	190.00
3	จอบ	2	85.00	170.00	3	-	56.67
4	ข้อมพรวนดิน	2	50.00	100.00	3	-	33.33
5	มีคดางหญ้า	2	40.00	80.00	3	-	26.67
6	กระป๋องพลาสติก	5	25.00	125.00	2	-	62.50
รวม				4,925.00			669.17

หมายเหตุ 1,2,3 ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกเขมือว่าสายพันธุ์ยุโรป มีพื้นที่ปลูกประมาณ 1 ไร่ที่เชียงใหม่

$$4 \quad \text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบัน} - \text{มูลค่าซาก}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

3. ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน จะประเมินจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2529/2530 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.95 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 104.64 บาท แยกเป็นค่าเสียโอกาสเงินลงทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 0.45 บาท และไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 104.19 บาท

ตารางที่ 3.7 แสดงถึงต้นทุนการปลูกเขมือวีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ว่า มีต้นทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 58,276.33 บาท แยกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 57,002.52 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 1,273.81 บาท

ตารางที่ 3.7 ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก
2529/2530

หน่วย : บาท

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนต้นแปร	54,015.41	2,987.11	57,002.52
1. ค่าวัสดุการเกษตร	23,487.89	-	23,487.89
1.1 ค่าพันธุ์	10,240.00	-	10,240.00
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	862.39	-	862.39
1.3 ค่าปุ๋ย	3,734.33	-	3,734.33
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	6,579.10	-	6,579.10
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	1,109.68	-	1,109.68
1.6 ค่าถุงพลาสติก	962.39	-	962.39
2. ค่าแรงงาน	7,272.36	2,741.73	10,014.09
2.1 การเตรียมดิน	1,480.60	-	1,480.60
2.2 การปลูก	202.99	107.46	310.45
2.3 การปลูกซ่อม	107.46	-	107.46
2.4 การพรวนดิน	668.65	-	668.65
2.5 การรดน้ำ	1,997.61	544.72	2,542.33
2.6 การใส่ปุ๋ย	164.30	119.40	283.70
2.7 การพ่นยา	71.64	501.49	573.13
2.8 การกำจัดวัชพืช	1,862.69	-	1,862.69
2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	716.42	1,468.66	2,185.08
3. อื่น ๆ	23,255.16	245.38	23,500.54
3.1 ค่าขนส่ง	18,817.91	-	18,817.91
3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	4,437.25	245.38	4,682.63
ต้นทุนคงที่	5.45	1,268.36	1,273.81
1. ค่าใช้ที่ดิน	5.00	495.00	500.00
2. ค่าเสื่อมราคา	-	669.17	669.17
3. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	0.45	104.19	104.64
ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า-พันธุ์ยุโรป เฉลี่ยต่อไร่	54,020.86	4,255.47	58,276.33
ผลผลิตต่อไร่ (คอก) ต้นทุนการปลูกคอกคอก			73,337.31 0.79

ตารางที่ 3.8 อัตราร้อยละของต้นทุนการปลูกเขมปี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่
ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	92.69	5.12	97.81
1. ค่าวัสดุการเกษตร	40.30	-	40.30
1.1 ค่าพันธุ์	17.57	-	17.57
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	1.48	-	1.48
1.3 ค่าปุ๋ย	6.41	-	6.41
1.4 ค่ายาป้องกันศัตรูพืช	11.29	-	11.29
1.5 ค่าน้ำมันที่ใช้กับเครื่องมือ	1.90	-	1.90
1.6 ค่าถุงพลาสติก	1.65	-	1.65
2. ค่าแรงงาน	12.48	4.70	17.18
2.1 การเตรียมดิน	2.54	-	2.54
2.2 การปลูก	0.35	0.18	0.53
2.3 การปลูกซ่อม	0.18	-	0.18
2.4 การพรวนดิน	1.15	-	1.15
2.5 การรดน้ำ	3.43	0.93	4.36
2.6 การใส่ปุ๋ย	0.28	0.21	0.49
2.7 การพ่นยา	0.12	0.86	0.98
2.8 การกำจัดวัชพืช	3.20	-	3.20
2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อ	1.23	2.52	3.75
3. อื่น ๆ	39.91	0.42	40.33
3.1 ค่าขนส่ง	32.29	-	32.29
3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	7.62	0.42	8.04
ต้นทุนคงที่	0.01	2.18	2.19
1. ค่าใช้ที่ดิน	0.01	0.85	0.86
2. ค่าเสื่อมราคา	-	1.15	1.15
3. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	0.00	0.18	0.18
ต้นทุนการปลูกเขมปี่ร่าพันธุ์ยุโรป เฉลี่ยต่อไร่	92.70	7.30	100.00

ผลผลิตและรายได้จากการปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า

รายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกเยอบีร่าเกิดจากการจำหน่ายดอกเยอบีร่า รายได้ดังกล่าวจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณของดอกเยอบีร่าที่เก็บเกี่ยวไปจำหน่าย และราคาขายของดอกเยอบีร่าแต่ละสายพันธุ์ นอกจากนี้ปริมาณของดอกเยอบีร่าและรายไดยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการทั้งที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ปัจจัยที่ควบคุมได้ เช่น ความเอาใจใส่ดูแลรักษาของเกษตรกรแต่ละราย ได้แก่ การรดน้ำ การใส่ปุ๋ย และการพ่นยา เป็นต้น และปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ เช่น การแพร่ระบาดของโรคและแมลง สภาพดินฟ้าอากาศ เป็นต้น

1. ปริมาณดอกเยอบีร่า หลังจากปลูกเยอบีร่า 2-3 เดือน จึงจะเริ่มตัดดอกไปขายได้ จากการสัมภาษณ์ถึงปริมาณดอกที่นำไปจำหน่ายแต่ละครั้งทำให้ทราบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีดังนี้

1.1 ผลผลิตของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยบริเวณซานพระนคร เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี
160,623.56 ดอก

1.2 ผลผลิตของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณซานพระนคร เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี
50,365.22 ดอก

1.3 ผลผลิตของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณเชียงใหม่ เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี
73,337.31 ดอก

2. ราคา ราคาจำหน่ายของดอกเยอบีร่าจะขึ้นอยู่กับพันธุ์ของเยอบีร่าและคุณภาพของดอก ราคาจำหน่ายของเยอบีร่าจึงขอแยกพิจารณา ดังนี้

2.1 ราคาจำหน่ายของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยบริเวณซานพระนคร มีราคาค่อนข้างต่ำ คือ ราคาประมาณ 0.20-0.30 บาทต่อดอก และราคาก็ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก ยกเว้นกรณีที่ตรงกับเทศกาลวันลอยกระทงหรือเวียนเทียน ราคาจะสูงขึ้นถึง 0.80-1.00 บาทต่อดอก ในกรณีที่ศึกษารายได้จากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยจะไม่นำราคาในช่วงเทศกาลดังกล่าวมาคิด ดังนั้นราคาจำหน่ายของดอกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยจึงค่อนข้างจะคงที่ คือราคาประมาณ 0.25 บาทต่อดอก

2.2 ราคาจำหน่ายของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร มีราคาประมาณ 1.50-2.50 บาทต่อดอก ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ย 2 บาทต่อดอก

2.3 ราคาจำหน่ายของดอกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ มีราคาประมาณ 4.00-6.00 บาทต่อดอก ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ย 5 บาทต่อดอก เมื่อเทียบราคาจำหน่ายของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่ปลูกบริเวณเชียงใหม่จะสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่ปลูกบริเวณซานพระนคร เนื่องจากคุณภาพของดอกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่ปลูกบริเวณเชียงใหม่สูงกว่าที่ปลูกบริเวณซานพระนคร

จากปริมาณและราคาจำหน่ายของเยอบีร่าแต่ละพันธุ์ ทำให้ทราบถึงรายได้จากการปลูกเยอบีร่าดังนี้ (ดูตารางที่ 3.9)

- เยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณซานพระนคร มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ
40,155.89 บาท
- เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ
100,730.44 บาท
- เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ
366,686.55 บาท

ตารางที่ 3.9 ผลผลิตราคาขายและรายได้จากการปลูกเยอบีร่า ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (คอก)	ราคาขายเฉลี่ย (บาท/คอก)	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)
เยอบีร่าสายพันธุ์ไทยที่บริเวณ ชานพระนคร	160,623.56	0.25	40,155.89
เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่บริเวณ ชานพระนคร	50,365.22	2.00	100,730.44
เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่บริเวณ เชียงใหม่	73,337.31	5.00	366,686.55

การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า

1. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณซานพระนคร

จากตารางที่ 3.2 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณซานพระนคร ส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนผันแปร ซึ่งนำมาคิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะมีค่าเท่ากับร้อยละ 89.01 ซึ่งในจำนวนต้นทุนผันแปรนี้ค่าวัสดุการเกษตรจะเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 50.88 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมีค่ายากำจัดศัตรูพืชและค่าพันธุ์เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดของค่าวัสดุการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 18.23 และร้อยละ 11.95 ของต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดตามลำดับ สำหรับต้นทุนคงที่นั้นเมื่อนำมาคิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะมีค่าเท่ากับร้อยละ 10.99 ในจำนวนต้นทุนคงที่นี้มีค่าขนส่งเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.14 ของต้นทุนที่เกิดขึ้น

2. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร

จากตารางที่ 3.6 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร ส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนผันแปร ซึ่งนำมาคิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะมีค่าเท่ากับร้อยละ 94.05 ซึ่งในจำนวนต้นทุนผันแปรนี้มีค่าวัสดุการเกษตรเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 63.89 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมีค่าพันธุ์และค่ายาป้องกันศัตรูพืชเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุดของค่าวัสดุการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 21.79 และร้อยละ 20.55 ของต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับต้นทุนคงที่นั้นคิดเป็นร้อยละ 5.95 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมีค่าขนส่งเป็นต้นทุนคงที่ส่วนที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.77 ของต้นทุนที่เกิดขึ้น

3. ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่

จากตารางที่ 3.8 ต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนผันแปร คิดเป็นร้อยละ 97.81 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งมีต้นทุนผันแปรของค่าขนส่งในส่วนของค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าพันธุ์ในส่วนของค่าวัสดุการเกษตรเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 32.29 และร้อยละ 17.57 ของต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับต้นทุนคงที่คิดเป็นร้อยละ 2.19 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมีค่าเสื่อมราคาเป็นต้นทุนคงที่ส่วนที่สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.15 ของต้นทุนที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน ผลผลิตและรายได้จากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับสายพันธุ์ยุโรป

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป จะทำการเปรียบเทียบเฉพาะเกษตรกรที่ทำการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยและสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนครเท่านั้น เพราะพื้นที่ปลูกอยู่ในเขตที่ใกล้เคียงกัน และมีระบบการปลูกที่คล้ายกัน

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย และสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร จากตารางที่ 3.10 ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณซานพระนคร เฉลี่ยไร่ละ 25,167.89 บาท และต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร เฉลี่ยไร่ละ 42,391.59 บาท ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเฉลี่ยไร่ละ 17,223.70 บาท หรือประมาณร้อยละ 68.44 ของต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย สามารถแยกวิเคราะห์เป็นผลต่างในส่วนของต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ไว้ดังนี้

ก. การวิเคราะห์ผลแตกต่างในต้นทุนผันแปร ต้นทุนผันแปรของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 17,464.34 บาท ผลต่างที่เกิดขึ้นเนื่องจาก

- ค่าวัสดุการเกษตร ค่าวัสดุการเกษตรของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเฉลี่ยไร่ละ 14,275.37 บาท หรือสูงกว่าประมาณร้อยละ 111.47 ของค่าวัสดุการเกษตรของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เนื่องจากค่าพันธุ์ของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมีราคาแพงมากและต้องมีการบำรุงรักษามากกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

- ค่าแรงงาน ค่าแรงงานของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจะสูงกว่าการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 2,636.39 บาท หรือประมาณร้อยละ 40.74 ของค่าแรงงานของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เนื่องจากขั้นตอนในการเก็บเกี่ยวและบรรจุหีบห่อยุ่งยากและต้องใช้แรงงานในการบำรุงรักษามากกว่าการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

ข. การวิเคราะห์ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่ ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่ของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย จะสูงกว่าการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป เฉลี่ยไร่ละ 240.64 บาท หรือประมาณร้อยละ 9.53 ของต้นทุนคงที่ของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป เนื่องจากเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยมีการตัดคอกขายบ่อยครั้งกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจึงทำให้เสียค่าขนส่งเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยสูงกว่าค่าขนส่งเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป

ค. ต้นทุนทั้งหมดต่อคอก ต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปต่อคอกจะสูงกว่าต้นทุนต่อคอกของการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยคอกละ 0.68 บาท หรือประมาณร้อยละ 425 ของต้นทุนต่อคอกของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เนื่องจากต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยประมาณร้อยละ 68.44 ของต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลผลิตและรายได้จากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร จากตารางที่ 3.11 ผลผลิตของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปต่ำกว่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 110,258.34 ดอก เป็นผลมาจากระยะห่างระหว่างต้นของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมากกว่าสายพันธุ์ไทย จำนวนต้นต่อพื้นที่ปลูกจึงต่ำกว่าของสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 6,484.79 ต้น แต่ราคาขายของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าสายพันธุ์ไทย คอกละ 1.75 บาท จึงทำให้รายได้ทั้งสิ้นจากการขายคอกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่ารายได้ของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 60,574.55 บาท หรือประมาณร้อยละ 150.85 ของรายได้ของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกำไรจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร จากตารางที่ 3.11 จะเห็นว่าผลผลิตต่อไร่ของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปต่ำกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยมาก แต่เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมีราคาจำหน่ายสูงกว่าจึงมีผลทำให้เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมีกำไรสุทธิสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เฉลี่ยไร่ละ 43,350.85 บาท

ตารางที่ 3.10 การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกเขมบริ้วว่าสายพันธุ์ไทยกับสายพันธุ์ยุโรป บริเวณสามพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	สายพันธุ์ไทย		สายพันธุ์ยุโรป		ผลต่าง บาท/ไร่
	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ	
ต้นทุนต้นเขมร	22,402.87	89.01	39,867.21	94.05	17,464.34
1. ค่าวัสดุการเกษตร	12,806.44	50.88	27,081.81	63.89	14,275.37
1.1 ค่าพันธุ์	3,007.04	11.95	9,238.26	21.79	6,231.22
1.2 ค่าวัสดุในการเตรียมดิน	1,135.32	4.51	2,251.13	5.31	1,115.81
1.3 ค่าปุ๋ย	2,841.35	11.29	5,029.57	11.87	2,188.22
1.4 ค่าฆาปน้องกันศัตรูพืช	4,589.40	18.23	8,709.57	20.55	4,120.17
1.5 ค่าน้ำมันใช้กับเครื่องมือ	1,129.75	4.49	1,018.50	2.40	(111.25)
1.6 ค่าคอก หรือค่าจุฬาสติก	103.58	0.41	834.78	1.97	731.20
2. ค่าแรงงาน	6,471.09	25.71	9,107.48	21.48	2,636.39
2.1 การเตรียมดิน	1,625.84	6.46	1,850.43	4.36	224.59
2.2 การปลูก	238.90	0.95	333.91	0.79	95.01
2.3 การปลูกซ่อม	43.65	0.17	83.48	0.20	39.83
2.4 การพรวนดิน	-	-	667.83	1.57	667.83
2.5 การรดน้ำ	582.56	2.32	634.43	1.50	51.87
2.6 การใส่ปุ๋ย	341.29	1.36	306.09	0.72	(35.20)
2.7 การพ่นยา	622.26	2.47	1,001.74	2.36	379.48
2.8 การกำจัดวัชพืช	1,860.41	7.39	2,003.48	4.73	143.07
2.9 การเก็บเกี่ยวและบรรจุภัณฑ์	1,156.18	4.59	2,226.09	5.25	1,069.91
3. อื่น ๆ	3,125.34	12.42	3,677.92	8.68	552.58
3.1 ค่าขนส่ง	1,284.99	5.10	402.92	0.95	(882.07)
3.2 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	1,840.35	7.32	3,275.00	7.73	1,434.65
ต้นทุนคงที่	2,765.02	10.99	2,524.38	5.95	(240.64)
1. ค่าขนส่ง	1,798.00	7.14	1,600.00	3.77	(198.00)
2. ค่าใช้ที่คั้น	318.87	1.27	300.00	0.71	(18.87)
3. ค่าเสื่อมราคา	421.01	1.57	417.01	0.98	(4.00)
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	227.14	0.91	207.37	0.49	(19.77)
ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น	25,167.89	100.00	42,391.59	100.00	17,223.70
ผลผลิตคั่วไร่ (คอก)	160,623.56	-	50,365.22	-	(110,258.34)
ต้นทุนการปลูกต่อคอก	0.16	-	0.84	-	0.68

หมายเหตุ 1 จากตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

2 จากตารางที่ 3.5 และตารางที่ 3.6

() ในช่องผลต่างหมายถึงค่าใช้จ่ายหรือผลผลิตของเขมบริ้วว่าสายพันธุ์ไทยสูงกว่าสายพันธุ์ยุโรป

ตารางที่ 3.11 การเปรียบเทียบผลผลิตและรายได้จากการปลูกเขมือปี่ร่าสายพันธุ์ไทยกับสายพันธุ์ยุโรป บริเวณสวนพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	หน่วย	สายพันธุ์ไทย	สายพันธุ์ยุโรป	สายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าสายพันธุ์ไทย	
				จำนวน	ร้อยละ
1. ผลผลิต	คอก/ไร่	160,623.56	50,365.22	(100,258.34)	(68,64)
2. ราคาขาย	บาท/คอก	0.25	2.00	1.75	700.00
3. รายได้จากการขายคอกเขมือปี่ร่า (1×2)	บาท/ไร่	40,155.89	100,730.44	60,574.55	150.85
4. ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น	บาท/ไร่	25,167.89	42,391.59	17,223.70	68.44
5. กำไรจากการขาย (3-4)	บาท/ไร่	14,988.00	58,338.85	43,350.85	